

Disciplinärenden 2024 vid universitet och högskolor

Disciplinärenden 2024 vid universitet och högskolor

Rapport 2025:7

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2025

Författare: Pontus Kyrk, Ellen Ellfolk Kenttä och Stefan Axelsson

Diarienummer: 32-00554-24

Universitetskanslersämbetet • Hammarbybacken 31 • Box 6024, 121 06 Johanneshov
tfn 08-563 085 00 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Inledning	5
Antalet avstängda och varnade studenter minskar.....	6
Grunderna för disciplinåtgärderna	9
Påföljderna.....	12
Disciplinpåföljder för kvinnor och män.....	13
Otillåten användning av AI-verktyg.....	16
Bilaga.....	17
Kammarrätten i Göteborg 2023-07-14 (Mål nr 4285-23).....	18
Kammarrätten i Jönköping 2024-07-19 (Mål nr 1675-24)	29
Kammarrätten i Göteborg 2024-09-03 (Mål nr 7132-23).....	41

Sammanfattning

Under 2024 fortsatte den minskning av antalet disciplinärenden som man kunde se under 2023. Antalet studenter som stängdes av eller varnades minskade med cirka 2 procent jämfört med 2023, från 2 306 studenter 2023 till 2 261 studenter 2024, vilket motsvarar 0,68 procent av antalet helårsstudenter. Antalet avstängningar ökade med cirka 0,6 procent, men antalet varningar minskade med cirka 13 procent. De kategorier som minskade mest var plagiering och otillåtet samarbete. Samtidigt visar årets granskning att 237 studenter stängdes av eller varnades för otillåten användning av AI-verktyg 2024. Det är en kraftig ökning från 2023 när antalet var 108. I några enstaka fall har en och samma student stängts av eller varnats flera gånger under samma år.

UKÄ har tidigare uppmärksammat frågan om ifall män och kvinnor som blir föremål för disciplinära åtgärder bedöms på olika sätt. År 2023 var skillnaden 11 procentenheter mellan hur många kvinnor och män som stängdes av. Skillnaden innebar att män tilldelades en varning oftare än kvinnor. UKÄ har inför årets rapport utrett om den här relativt stora skillnaden kvarstod. Årets granskning visar att den inte gör det, utan nu är tillbaka på 2022 års nivå om 4 procentenheters skillnad.

Inledning

Studenter som gör sig skyldiga till olika typer av förseelser kan stängas av från studierna i upp till sex månader eller varnas. Reglerna om sådana disciplinära åtgärder finns i 10 kap. högskoleförordningen (1993:100). Vid varje universitet och högskola finns en disciplinnämnd som beslutar i disciplinärenden. Nämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Sedan lång tid har Universitetskanslersämbetet och dess föregångare Högskoleverket samlat in uppgifter samt redovisat statistik och reflektioner om de disciplinärenden som universitet och högskolor har beslutat om. Redovisningen omfattar de statliga lärosätena samt de större enskilda utbildningsanordnarna Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm och Högskolan i Jönköping.

År 2024 har disciplinärendena granskats utifrån volym och uppdelat på kön. Rapporten jämför med uppgifterna för 2011–2015 och 2018–2022. Några uppgifter för 2016–2017 har inte hämtats in från lärosätena.

Antalet ärenden ökade kraftigt under 2020 och 2021. År 2022 minskade antalet ärenden, och den trenden fortsatte 2023 och 2024. I slutet av 2022 gjordes AI-verktyget Chat GPT tillgängligt, vilket medförde farhågor om hur det kunde påverka möjligheterna till fusk. Med anledning av det har UKÄ lagt till en kategori, otillåten användning av AI-verktyg.

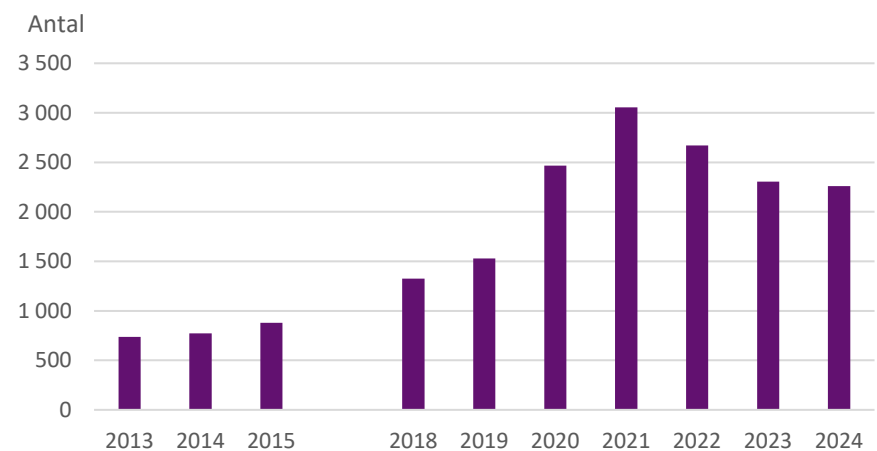
Disciplinärendena delas in i följande kategorier:

1. fusklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat
4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella eller etniska trakasserier.
7. otillåten användning av AI-verktyg

Antalet avstängda och varnade studenter minskar

En genomgång av besluten i disciplinärenden visar att 2 261 studenter blev föremål för en disciplinär åtgärd 2024¹. Det är en minskning med cirka 2 procent från 2023 när antalet var 2 306, och en minskning med cirka 26 procent från 2021 när antalet var 3 055.

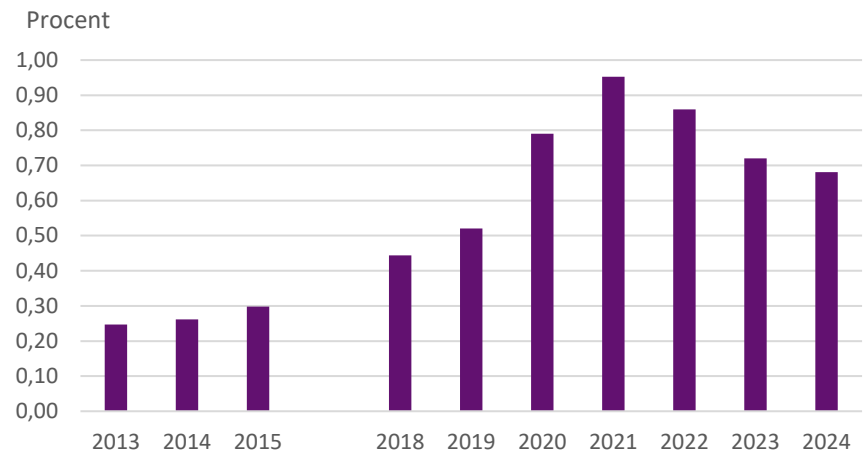
Figur 1. Antal disciplinärenden 2013–2015 och 2018–2024. Uppgifter saknas för 2016 och 2017.

De 2 261 studenterna utgör 0,68 procent av antalet helårsstudenter 2024 jämfört med 0,72 procent 2023, 0,86 procent 2022 och 0,95 procent 2021. År 2011 var andelen studenter med disciplinärenden som blev varnade eller avstängda 0,25 procent. Figur 2 visar att antalet varnade och avstängda studenter i förhållande till antalet helårsstudenter ökade kontinuerligt 2013–2021, för att sedan minska de tre senaste tre åren.

¹ Notera att en student kan ha stängts av eller varnats flera gånger under ett år och att flera studenter kan ha stängts av eller varnats i ett och samma ärende.

Figur 2. Andel disciplinåtgärder i procent av hela utbildningsvolymen (antal avstängda och varnade studenter/antal helårsstudenter) åren 2013–2015 och 2018–2024. Uppgifter saknas för 2016 och 2017.

Tabell 1 visar andelen studenter med disciplinåtgärder per helårsstudent och lärosäte under 2024.

Högskolan i Jönköping och Mälardalens universitet har högst andel som blev föremål för en disciplinåtgärd av antalet helårsstudenter, 1,69 respektive 1,61 procent.

Lägst andel har bland andra Lunds universitet och Sveriges lantbruksuniversitet samt de konstnärliga högskolorna. Flest antal ärenden som ledde till en disciplinär åtgärd hade Stockholms universitet med 189 avstängda respektive 38 varnade studenter.

Tabell 1. Andel och antal avstängningar och varningar av antalet helårsstudenter, per lärosäte år 2024. Totalt och uppdelat på kvinnor och män.

Lärosäte	Andel (procent)	Totalt	Kvinnor	Män	Avstängningar	Varningar	Helårsstudenter*
Uppsala universitet	0,48	138	77	61	95	43	28 702
Lunds universitet	0,25	76	51	25	66	10	29 833
Göteborgs universitet	0,46	134	89	45	129	5	29 204
Stockholms universitet	0,75	227	155	72	189	38	30 393
Umeå universitet	0,36	68	27	41	58	10	18 693
Linköpings universitet	0,64	126	69	57	86	40	19 556
Karolinska institutet	0,58	39	28	11	33	6	6 726
Kungl. Tekniska högskolan	0,47	72	23	49	69	3	15 200
Chalmers tekniska högskola	0,23	25	7	18	18	7	10 999
Luleå tekniska universitet	0,74	56	22	34	36	20	7 615
Handelshögskolan i Stockholm**	0,47	9	2	7	6	3	1 916
Sveriges lantbruksuniversitet	0,27	11	7	4	9	2	4 077
Karlstads universitet	0,94	91	54	37	75	16	9 669
Linnéuniversitet	0,83	126	90	36	105	21	15 128
Örebro universitet	0,82	88	61	27	88	0	10 683
Mittuniversitetet	0,93	78	41	37	75	3	8 430
Malmö universitet	0,97	127	88	39	126	1	13 098
Mälardalens universitet	1,61	125	97	28	110	15	7 774
Blekinge tekniska högskola	0,67	21	13	8	12	9	3 148
Försvarshögskolan	0,54	7	4	3	3	4	1 291
Gymnastik- och idrottshögskolan	1,07	9	3	6	7	2	844
Högskolan i Borås	1,23	82	59	23	73	9	6 664
Högskolan Dalarna	1,03	65	52	13	49	16	6 327
Högskolan i Gävle	0,43	29	15	14	18	11	6 773
Högskolan i Halmstad	0,54	33	14	19	31	2	6 139
Högskolan Kristianstad	1,41	75	52	23	69	6	5 304
Högskolan i Skövde	0,77	33	19	14	20	13	4 312
Högskolan Väst	1,02	57	28	29	46	11	5 577
Högskolan i Jönköping	1,69	140	64	76	93	47	8 307
Södertörns högskola	1,22	91	59	32	89	2	7 484
Konstfack	0,15	1	0	1	1	0	664
Kungl. Konsthögskolan	0,46	1	0	1	1	0	218
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	0,14	1	1	0	1	0	704
Stockholms konstnärliga högskola	0,00	0	0	0	0	0	397
Totalt	0,68	2 261	1 371	890	1 886	375	331 849

*Källa: Årsredovisningar 2024

**Helårsstudenter 2023

Grunderna för disciplinåtgärderna

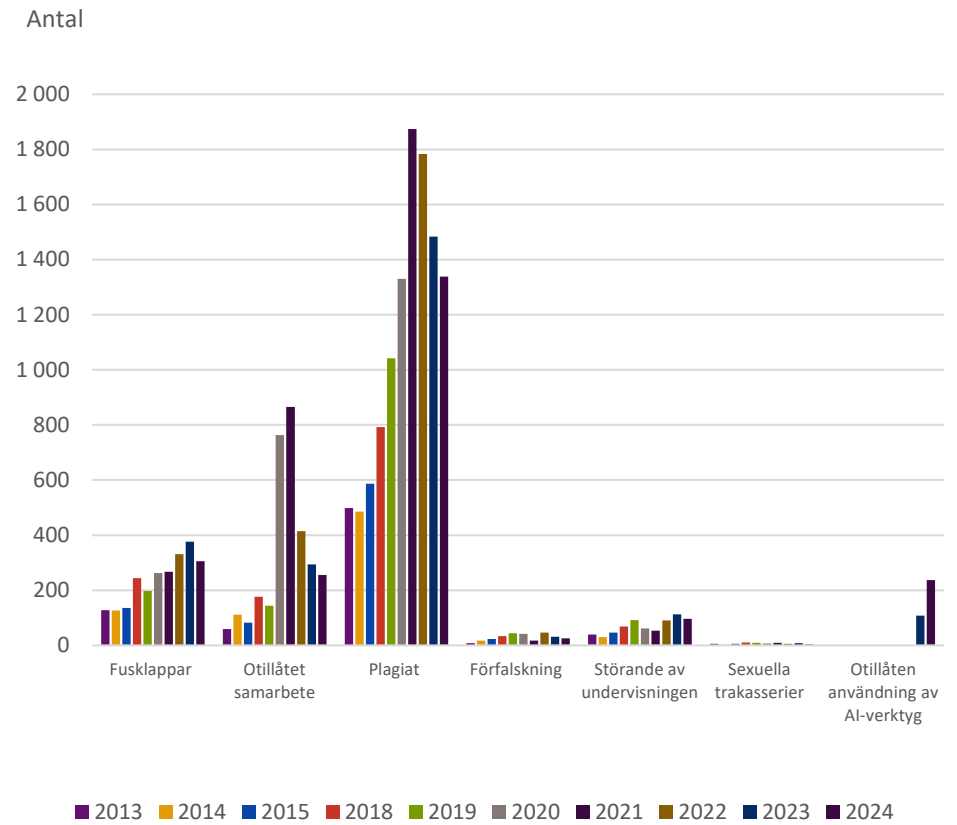
Universitetskanslersämbetet har delat upp disciplinärendena i sju kategorier:

1. fuskklappar och otillåtna hjälpmedel
2. otillåtet samarbete
3. plagiat och fabrikation
4. förfalskning av dokument
5. störande av undervisningen eller verksamheten i övrigt
6. sexuella eller etniska trakasserier.
7. otillåten användning av AI-verktyg.

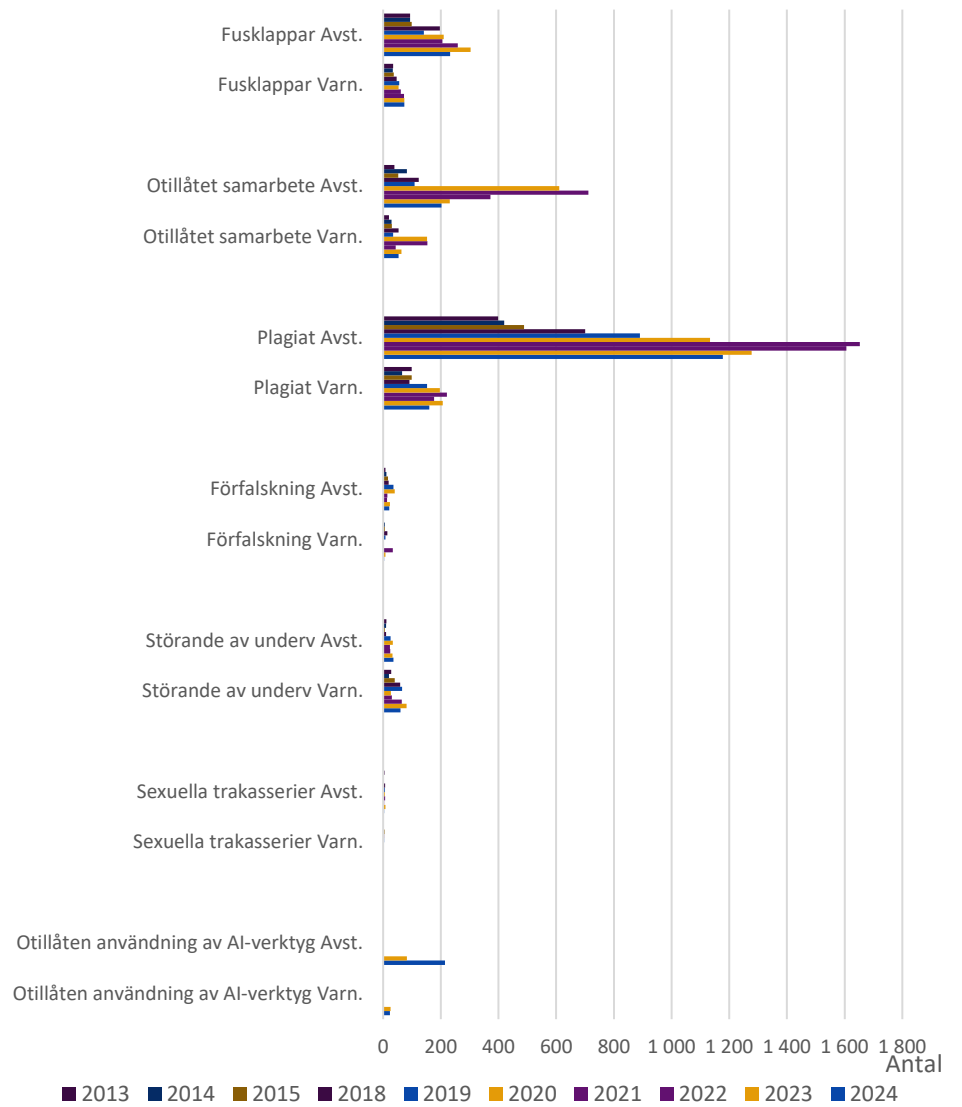
Den vanligaste orsaken till att studenter blir föremål för disciplinåtgärder har sedan 2001 varit plagiat. Plagiat var orsaken i 1 338 fall 2024 (vilket motsvarar 62 procent av alla ärenden, en minskning från 2023 när andelen var 64 procent). År 2022 var det första gången på många år som antalet varnade och avstängda studenter som fällts till ansvar för plagiering minskade, från 1 874 studenter 2021 till 1 783 året efter. Senast det hände var 2014. Minskningen tilltog under 2023 och har fortsatt under år 2024, när antalet var 1 484 respektive 1 338.

Som framgår av figur 3 fortsatte minskningen av antalet ärenden om otillåtet samarbete under 2024 jämfört med 2023 och 2022 (256 fall mot 294 respektive 415). Den kategorin hade ökat kraftigt under 2020–2021 till 865 fall 2021.

Figur 3. Antal disciplinärenden per kategori 2013–2015 och 2018–2024. Uppgifter saknas för 2016 och 2017.

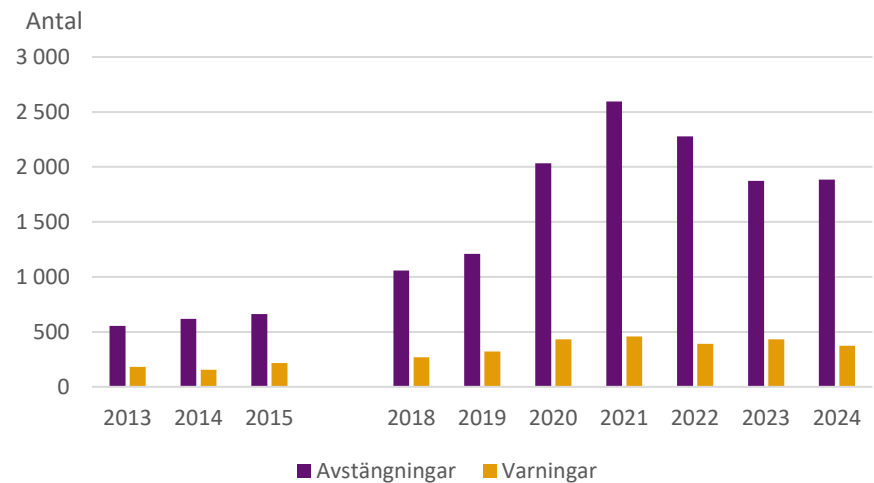
Figur 4. Antal avstängningar (Avst.) och varningar (Varn.) per disciplinkategori 2013–2015 och 2018–2024. Uppgifter saknas för 2016 och 2017.

Påföljderna

Påföljderna när det beslutas om disciplinära åtgärder är antingen varning eller avstängning. Av de 2 261 studenter som blev föremål för disciplinära åtgärder 2024 stängdes 1 886 av och 375 fick en varning. Mellan 2023 och 2024 ökade antalet avstängningar med cirka 0,6 procent (1 874 avstängningar jämfört med 1 886). Antalet varningar minskade mellan 2023 och 2024, med cirka 13 procent (432 varningar mot 375).

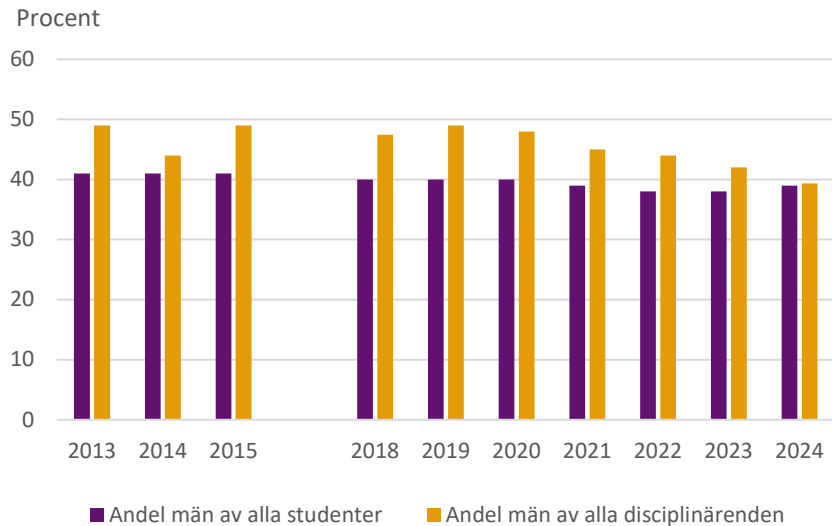
Figur 5. Antal avstängningar och varningar 2013–2015 och 2018–2024. Uppgifter saknas för 2016 och 2017.

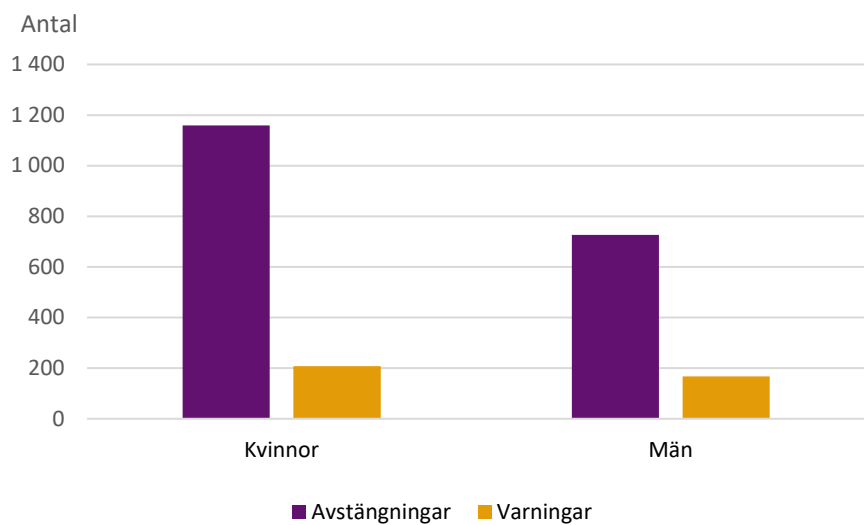
Disciplinpåföljder för kvinnor och män

Män är inte längre överrepresenterade bland de som gjort sig skyldiga till disciplinförseelser, till skillnad från tidigare år. År 2024 utgjorde män cirka 39 procent av de som blev föremål för en disciplinåtgärd (42 procent 2023), och andelen män var 39 procent av studenterna (se figur 6).

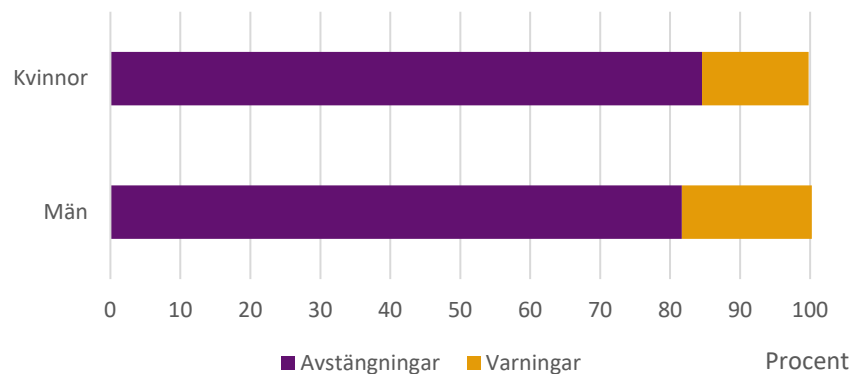
Figur 6. Andel män av de studenter som varit föremål för disciplinära åtgärder och andel män av alla studenter 2013–2015 och 2018–2024 (helårsstudenter).

Figur 7. Antal avstängningar och varningar uppdelat på kvinnor och män 2024.

Figur 8. Andel avstängningar och varningar uppdelat på kvinnor och män 2024.

Av de kvinnor som blev föremål för en disciplinåtgärd 2024 stängdes 1 159 av och 209 varnades (85 respektive 15 procent). För män var motsvarande siffror 727 respektive 166 (81 respektive 19 procent).

Jämfört med 2023 minskade skillnaden avsevärt mellan fördelningen avstängningar och varningar för kvinnor respektive män. Siffrorna för kvinnor 2023 var 1 143 avstängningar och 190 varningar (86 procent och 14 procent). För män var motsvarande siffror 731 respektive 242 (75 respektive 25 procent).

Värt att notera är att för 62 procent av de kvinnor som stängdes av var skälet plagiering. 54 procent av männen stängdes av för det. Däremot stängdes 18 procent av männen av för fuskklappar och otillåtna hjälpmedel, jämfört med 12 procent av kvinnorna.

UKÄ har uppmärksammat frågan om män och kvinnor som blir föremål för disciplinära åtgärder bedöms på olika sätt. År 2019 publicerade UKÄ *Disciplinärenden – kvinnor och män*, reg.nr 32-00318-18, och 2020 publicerades *Uppföljning av hur kvinnor och män bedöms i disciplinärenden – behandlas kvinnor och män olika?*, reg.nr 32-00555-19. I rapporten *Disciplinärenden 2018 vid universitet och högskolor*, 2019:14, konstaterade UKÄ att 2018 stängdes 573 kvinnor av och 124 varnades (82 procent respektive 18 procent). För män var motsvarande siffror 484 respektive 145 (77 respektive 23 procent). År 2015 var skillnaden i andelen varningar större, 16 procent för kvinnor och 33 procent för män.

I rapporten *Disciplinärenden 2021 vid universitet och högskolor*, 2022:3, konstaterades att det fortfarande fanns en skillnad mellan påföljder för kvinnor och män, men att skillnaden hade minskat och var 2 procentenheter vid en jämförelse mellan 2020 och 2021. Den skillnaden ökade till 4 procentenheter mellan 2021 och 2022. Mellan 2022 och 2023 ökade skillnaden till hela 11 procentenheter. Med tanke på att skillnaden ökade så pass mycket, undersökte UKÄ i årets granskning av disciplinärenden om den relativt stora skillnaden kvarstod. Som framgår ovan är så inte fallet, utan skillnaden mellan män och kvinnor har åter minskat och är nu tillbaka på 2022 års nivå om 4 procentenheter när det gäller hur stor andel av kvinnor och män som stängs av eller varnas. UKÄ avser att följa utvecklingen i kommande rapporter om disciplinärenden.

Otillåten användning av AI-verktyg

Ärenden där vilseledande skett med hjälp av AI-verktyg

I lärosätenas redovisningar från 2023 års rapport framgick att 82 studenter stängdes av och 26 tilldelades en varning för otillåten användning av AI-verktyg. Årets granskning visar att 214 stängdes av och 23 varnades för det. Antalet varnade och avstängda studenter har alltså mer än fördubblats.

UKÄ har i sitt regleringsbrev för 2024 fått i uppdrag av regeringen att kartlägga lärosätenas arbete för att motverka att fusk sker vid distansstudier genom användning av AI och andra digitala verktyg. UKÄ ska bland annat analysera lärosätenas arbete, redovisa och lyfta fram goda exempel samt vid behov föreslå möjliga åtgärder för att ge lärosätena bättre förutsättningar för att motverka fusk vid distansstudier. UKÄ ska redovisa uppdraget senast den 15 oktober 2025 till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Bilaga

UKÄ har 2019 publicerat rättsfallssamlingen *Rättsfallssamling för disciplinärenden vid universitet och högskolor 2009–2019*. I bilagan till rapporten för 2021 finns ytterligare fyra domar i disciplinärenden som avgjorts 2019–2021. Även i rapporterna för 2022 och 2023 finns en bilaga med fyra respektive tre domar som avgjorts 2020–2024. I årets rapport finns tre domar som har avgjorts under åren 2023–2024.

Kammarrätten i Göteborg

2023-07-14 (Mål nr 4285-23)

En student stängdes av i sex veckor av Göteborgs universitet. Studenten hade enligt universitetet på en tentamen i programmering använt sig av en AI-tjänst för att skapa text som framställts som citat i en uppsats. Utredningen gav inte tillräckligt stöd för slutsatsen att texten i övrigt hade genererats av Chat GPT eller något annat AI-verktyg. Studenten överklagade beslutet och påpekade att användningen av AI-verktyg för att söka och generera citat var tillåtet vid hemtentamina enligt universitetets egna regler och inte kunde anses vara vilseledande vid examination.

Förvaltningsrätten biföll överklagandet och upphävde disciplinnämndens beslut. Förvaltningsrätten anförde därvid bland annat följande.

Förvaltningsrätten delade disciplinnämndens bedömning att utredningen inte gav tillräckligt stöd för slutsatsen att studentens inlämnade text skulle ha genererats av Chat GPT eller något annat AI-verktyg i en vidare omfattning än sammanlagt tre utpekade citat ur två av studentens inlämnade uppsatser. Utredningen visade alltså inte att studenten skulle ha försökt vilseleda i sin studieprestation genom att ha gjort gällande att resonemang och analyser i en text som genererats av Chat GPT skulle ha skapats av studenten själv. De aktuella citaten uttryckte i stället tydligt att de hade sitt ursprung från någon annan källa än från studenten. Det framgick vidare att Göteborgs universitets allmänna regler för examination på grundnivå och avancerad nivå föreskrev att alla hjälpmedel ofta var tillåtna vid hemtentamen och inlämningsuppgifter samt att om det fanns begränsningar, till exempel för samarbete, skulle det anges i kursplanen.

Utredningen utvisade inte att den nu aktuella kursplanen skulle ha ställt upp några andra mer begränsande förhållningsregler i den delen. Förvaltningsrätten bedömde därmed att användande av AI-verktyg i sig inte kunde anses ha utgjort ett otillåtet hjälpmedel för studenterna i detta fall.

Utredningen i målet utvisade emellertid att de tre citaten hade varit påhittade. Citaten hade också utgjort en mer integrerad del i studentens inlämnade text för hemtentamensuppgiften. Eftersom citaten hade varit felaktiga och påhittade, understödde de till exempel inte heller de textmassor som citaten hänvisade till. I den delen hade studenten anfört att denne numera hade förstått att det var en väsentlig skillnad mellan till exempel Google och Chat GPT genom att Google söker fram text i originaldokument medan Chat GPT genererar text och därmed kan skapa

citat som inte finns, vilket också hade skett i det här fallet. Uppgifterna framstod i sig inte som orimliga och utredningen visar inte heller i övrigt att studenten genom hänvisningen till de aktuella citaten medvetet skulle ha försökt att vilseleda kring citatens äkthet eller källa. Någon annan slutsats kunde därmed inte dras än att studenten efter sin sökning med hjälp av Chat GPT hade försummat en vidare granskning av om citaten var korrekta och därigenom på grund av slarv kom att lämna in en studieprestation som innehöll tre påhittade citat. I avsaknad av tydliga riktlinjer och information från universitet till studenterna om tillåtligheten eller otillåtligheten av olika förhållningssätt till Chat GPT eller någon annan form av AI bedömde förvaltningsrätten därmed att det inte stod klart att studenten hade försökt att vilseleda i sin studieprestation med otillåtna hjälpmedel eller på något annat sätt som föreskrivs i 10 kap. 1 § högskoleförordningen, eller att studenten hade varit medveten om att hans agerande skulle ha varit otillåtet. Studentens felaktiga citeringar i hemtentamensuppgifterna hade enligt förvaltningsrätten under sådana förhållanden i stället varit en fråga för den aktuella fakultetens materiella bedömning av studieprestationens kvalitet.

Med ledning av det anförda bedömde förvaltningsrätten att utredningen i målet inte klart visade att studenten hade gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen. Domen överklagades till Kammarrätten av Göteborgs universitet. Kammarrätten gjorde samma bedömning som förvaltningsrätten. Domen överklagades av Göteborgs universitet till Högsta förvaltningsdomstolen som inte meddelade prövningstillstånd.

KLAGANDE

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet

MOTPART

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 3 juli 2023 i mål nr 7442-23, se bilaga A

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet yrkar att förvaltningsrättens dom ska upphävas och disciplinnämndens beslut fastställas. Nämnden anför i huvudsak följande.

[REDACTED] har med hjälp av AI-verktyget ChatGPT försökt vilseleda examinatorn gällande sin arbetsinsats vid författandet av examinationsuppgiften. [REDACTED] har i texten byggt sina resonemang på citat som framställs som att de är hämtade i litteraturen. Citaten är dock felaktiga och skapade med hjälp av ChatGPT för att passa

för ändamålet. Han har genom detta agerande försökt vilseleda examinatoren. Genom att använda sig av ChatGPT har han haft ett ansvar för att ta reda på hur verktyget fungerar och att kontrollera att de aktuella textstyckena utgjorde korrekta citat. Han ska genom sitt agerande därmed anses ha varit i vart fall likgiltig inför om examinationen har genomförts på ett korrekt sätt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten gör samma bedömning som förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kristina Harmsen Hogendoorn

Anders Cedhagen
referent

Lina Wallenberg

/Elin Johansson

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 5

DOM
2023-07-03
Meddelad i Göteborg

Mål nr
7442-23

KLAGANDE

MOTPART

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämndens vid Göteborgs universitet beslut 2023-06-07,
diariernr DS 2023/3328

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet.

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet beslutade den 7 juni 2023 att stänga av [REDACTED] från utbildningen vid Göteborgs universitet i sex veckor från och med den 28 augusti till och med den 8 oktober 2023. Som grund för beslutet anförde nämnden bl.a. följande. [REDACTED] har vidgått att han har använt AI-verktyget ChatGPT för att skapa text som framställts som citat i uppsats. Utredningen ger inte tillräckligt stöd för slutsatsen att texten i övrigt har genererats av ChatGPT, eller något annat AI-verktyg. De av ChatGPT genererade textstyckena utgjorde en inte oväsentlig del av [REDACTED] resonemang, och framställdes i examinationsuppgiften som att det rörde sig om citat som han själv hittat, satt i sina sammanhang, och referat till. [REDACTED] har alltså överlåtit skapandet av delar av sin inlämnade text till ett AI-verktyg och måste ha varit medveten om att detta tillvägagångssätt inte var tillåtet. Han har därmed försökt vilseleda vid examinationen och har gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen. Ingen annan disciplinär åtgärd än avstängning från utbildningen kan komma i fråga och sex veckor är en väl avvägd avstängningstid.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar att avstängningsbeslutet upphävs, att det görs tydligt att han utifrån universitetets eget regelverk för hemtentamen inte kan anses ha begått något regelbrott, att förvaltningsrätten påpekar för disciplinnämnden att användning av AI-verktyg för att söka och generera citat är tillåtet vid hemtentamina enligt universitetets egna regler och inte kan anses vara vilseledande vid examination genom otillåtet hjälpmedel samt att Göteborgs universitet uppmanas att genomgå och tydliggöra sina regler och riktlinjer gällande användningen av AI-verktyg i undervisningen och hemtentamina för att förhindra liknande missförstånd i framtiden. [REDACTED]

██████ begär även att disciplinnämndens avstängningsbeslut inhiberas tills förvaltningsrätten har fattat beslut om överklagandet. Han anför därvid bl.a. följande. Vid en hemtentamen i engelska för blivande mellanstadielärare gavs en hemtentamen med tre essäuppgifter där man (1) skulle utveckla ett eget resonemang kring hur läst litteratur påverkar läsaren och förhåller sig till skolans värdegrund, (2) diskutera nyttan med att använda dikter samt (3) diskutera hur huvudkaraktären utvecklas och hur detta kan relateras till miljön i boken. I samtliga uppgifter skulle studenten stödja sitt resonemang med citat från litteraturen. Hans tentamen lämnades in den 13 februari 2023. För uppgifterna 1 och 3 använde han sig av verktyget ChatGPT för att, som han trodde, få fram giltiga citat som stöd för sitt resonemang i uppgifterna. Det är vanligt bland lärarstudenter att man använder ett verktyg (vanligen Google) för att få fram citat till inlämningsuppgifter eller hemtentamen då man inte har tillgång till litteraturen hemma. I uppgift 2 hade han emellertid tillgång till litteraturen hemma och använde i den uppgiften då den litteraturen som källa för sina citat. Då ChatGPT inte är ett AI-baserat sökverktyg (som t.ex. Google, Bing, etc.) utan ett generativt AI-verktyg blev resultatet av att använda det verktyget emellertid att citaten för uppgifterna 1 och 3 blev felaktiga. Att använda ChatGPT för att söka fram citat som sedan utgör en utgångspunkt för ett resonemang i en hemtenta kan inte vara ett försök att vilseleda vid examination. Enligt Göteborgs universitets regler för examination på grundnivå och avancerad nivå är alla hjälpmedel tillåtna om annat inte anges i kursplan eller i tentamensuppgiften. Några sådana begränsningar fanns inte i den aktuella kursplanen. Disciplinnämndens beslut måste därför vara ogiltigt då det strider mot det egna regelverket och då nämnden därmed tycks tillämpa det egna regelverket godtyckligt. Han och nämnden har samsyn kring att det enda som är skapat av ChatGPT är citaten. Det råder därmed också en samsyn kring att resonemangen (som är det som examineras) är hans egna och är skrivna av honom själv. Disciplinnämndens påstående att de av ChatGPT genererade textstyckena utgjorde en inte oväsentlig del av hans resonemang och framställdes i examinationsuppgiften som att det rörde sig om citat som han själv

hittat, satt i sina sammanhang, och referat till, är emellertid inte korrekt. En korrekt beskrivning av situationen är i stället att de genererade "textstyckena" inte utgör någon del av resonemangen utan framställdes som citat (han har alltså inte påstått sig ha skrivit dessa själv) samt att han sökte fram citaten med hjälp av ett generativt verktyg, vilket är ett tillåtet tillvägagångssätt och sedan använde citaten som stöd för sitt självständiga resonemang. ChatGPT-verktyget visade sig emellertid vara olämpligt för uppgiften och citaten blev därför felaktiga, vilket bör leda till att han får poängavdrag för uppgiften på samma sätt som när man gör andra fel. Det måste dock understrykas att Göteborgs universitets egna regler säger att alla hjälpmedel är tillåtna vid hemtentamen. Disciplinnämndens slutsatser är alltså felaktiga eftersom det måste anses tillåtet att använda ChatGPT för att söka fram citat samt då resonemangen helt och hållet är hans egna och inga hjälpmedel har använts för att framställa de resonemangen. Det finns inte heller någon grund för disciplinnämndens bedömning av att han skulle ha varit medveten om att tillvägagångssättet inte var tillåtet. Disciplinnämnden pekar inte heller på några regler som har brutits och utifrån universitetets eget regelverk så måste det vara ytterst rimligt för en student att anta att tillvägagångssättet har varit korrekt då alla hjälpmedel är tillåtna. Han har agerat i enlighet med universitetets regelverk och i likhet med många andra studenter inte varit medveten om vilka riktlinjer och policys som finns kring AI-verktyg. Det finns inte heller något som visar att han har haft för avsikt att försöka vilseleda vid examinationen. Han har följt gällande regelverk och använt tillåtna verktyg för att få fram citat och sedan självständigt resonerat kring citaten samt har dessutom i uppgift två inte använt något verktyg då han där har haft en egen bok att hämta citat ur som stöd för sina resonemang. Valet av disciplinär åtgärd saknar också proportion och är inte i linje med vad andra lärosäten har beslutat i liknande fall. I Uppsala och Lund varnades t.ex. studenter efter att ha använt ChatGPT vid inlämningsuppgifter och i Växjö stängdes en student av i två veckor efter att en robot hade svarat på inlämningsuppgifter för studenten. I samtliga av de fallen hade studenterna inte heller själva skrivit sina inlämningsuppgifter utan

hade låtit ChatGPT göra det. För hans del skulle det därmed ha motsvarats av att han hade låtit ChatGPT skriva resonemanget kring citaten, vilket han inte har gjort. Det går därmed inte att komma fram till att annan disciplinär åtgärd än avstängning inte kan komma i fråga och att sex veckor är väl avvägd tid.

Disciplinnämnden har inte funnit skäl att ändra beslutet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten tar upp målet till omedelbart avgörande. Yrkandet om inhibition föranleder därmed ingen ytterligare åtgärd.

Förvaltningsrätten kan vid sin prövning av det överklagade beslutet bara pröva om disciplinnämnden har haft fog för sitt avstängningsbeslut eller inte och kan därmed inte pröva [REDACTED] yrkanden om tydliggöranden av universitetets regelverk samt om uttalanden kring den generella tillåtligheten av användandet av AI-verktyg.

Enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder bl.a. vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (jfr RÅ 1996 ref. 15). I praxis har även beaktats om studenten har varit medveten om att agerandet har varit otillåtet. Studenter har dock samtidigt ett ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller inför en examination (RÅ 2010 ref. 6).

Förvaltningsrätten delar disciplinnämndens bedömning av att utredningen inte ger tillräckligt stöd för slutsatsen att [REDACTED] inlämnade text ska ha genererats av ChatGPT eller något annat AI-verktyg i en vidare omfattning än vad avser sammanlagt tre utpekade citat ur två av hans inlämnade uppsatser. Utredningen visar alltså inte att [REDACTED] skulle ha försökt vilseleda i sin studieprestation genom att ha gjort gällande att ChatGPT-generad textmassa avseende resonemang och analyser skulle ha skapats av honom själv. De aktuella citaten uttrycker i stället tydligt att de har sitt ursprung från någon annan källa än från [REDACTED].

Det framgår av utredningen att Göteborgs universitets allmänna regler för examination på grundnivå och avancerad nivå föreskriver att alla hjälpmedel ofta är tillåtna vid hemtentamen och inlämningsuppgift samt att om det finns begränsningar, till exempel avseende samarbete, ska det anges i kursplanen. Utredningen utvisar inte att den nu aktuella kursplanen skulle ha ställt upp några andra mer begränsande förhållningsregler i den delen. Förvaltningsrätten bedömer därmed att användande av AI-verktyg i sig inte kan anses ha utgjort ett otillåtet hjälpmedel för studenterna i detta fall.

Utredningen i målet utvisar emellertid att de tre citaten har varit påhittade. De aktuella citaten har också utgjort en mer integrerad del i den av [REDACTED] [REDACTED] även i övrigt inlämnade textmassan för hemtentamensuppgiften. Då citaten har varit felaktiga och påhittade understödjer de t.ex. inte heller de textmassor som citaten hänvisar till. I den delen har [REDACTED] anfört att han numera har förstått att det är en väsentlig skillnad mellan t.ex. Google och ChatGPT genom att Google söker fram text i originaldokument medan ChatGPT genererar text och därmed kan skapa citat som inte finns, vilket också har skett i hans fall. Uppgifterna framstår i sig inte som orimliga och utredningen visar inte heller i övrigt att [REDACTED] genom hänvisningen till de aktuella citaten medvetet skulle ha försökt att vilseleda kring citatens äkthet eller källa.

Annan slutsats kan därmed inte dras än att [REDACTED] efter sin ChatGPT-sökning har försummat en vidare granskning av om citaten var korrekta och därigenom på grund av slarv kom att lämna in en studieprestation som innehöll tre påhittade citat. I avsaknad av tydliga riktlinjer och information från universitet till studenterna om tillåtligheten eller otillåtligheten av olika förhållningssätt till ChatGPT eller annan form av AI bedömer förvaltningsrätten därmed att det inte står klart att [REDACTED] har försökt att vilseleda i sin studieprestation med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt på det sätt som föreskrivs i 10 kap. 1 § högskoleförordningen, eller att han har varit medveten om att hans agerande skulle ha varit otillåtet (jfr t.ex. Förvaltningsrätten i Växjö's dom den 20 juni 2023 i mål nr 1998-23). [REDACTED] felaktiga citeringar i hemtentamensuppgifterna har enligt förvaltningsrätten under sådana förhållanden i stället varit en fråga för den aktuella fakultetens materiella bedömning avseende studieprestationens kvalitet.

Med ledning av det anförda bedömer förvaltningsrätten att utredningen i målet inte klart utvisar att [REDACTED] har gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen. Det överklagade beslutet ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Maria Jolfors Detert
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Merry Johansson, Beryl Andreasson och Jonathan Fransson deltagit.

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Lars Elfving.

Kammarrätten i Jönköping

2024-07-19 (Mål nr 1675-24)

En student stängdes av i åtta veckor av Högskolan i Borås. Studenten hade enligt högskolan använt sig av icke-tillåten AI-genererad text, eftersom språket och skrivandet inte stämde överens med tidigare skrivna dokument och språket inte stämde överens med uppgiften samt att referenser saknades eller hade använts på ett felaktigt sätt. Studenten hade också nyligen blivit avstängd för plagiat under fyra veckor..

Studenten överklagade beslutet till förvaltningsrätten som avslög överklagandet. Studenten överklagade därefter till kammarrätten som biföll överklagandet och domen från förvaltningsrätten upphävdes.

Kammarrätten anförde därvid bland annat följande. Enligt anmälan i ärendet var det sannolikt att studenten hade använt sig av ett AI-verktyg. Anmälarna hade kommit till den slutsatsen genom att jämföra texten med tidigare skrivna dokument. De hade uppmärksammat att referenser saknats eller använts på ett felaktigt sätt. I en komplettering hade anmälarna uppgett att det var svårt att svara på hur stor del av inlämningsuppgiften som bedömdes vara AI-genererad. De hade dock bedömt att ungefär 30 procent var genererat av AI. Studenten verkade inte ha använt något hjälpmedel för att undersöka om texten skapats med hjälp av ett AI-verktyg. Studenten själv hade förnekat att ha använt sig av ett AI-verktyg. I samband med sitt överklagande till kammarrätten hade studenten kommit in med flera versioner av sitt arbete som visar hur hen hade fått hjälp med texten av sin före detta sfi-lärare. Sfi-läraren hade även skrivit ett intyg om att han hade hjälpt studenten med språket i texten. Med hänsyn till de förklaringar som lämnats av studenten och den utredning i övrigt som fanns i målet bedömde kammarrätten att det inte var klarlagt att studenten hade försökt att vilseleda i samband med examinationen på det sätt som disciplinnämnden hade utgått från i sitt beslut. Studentens överklagande skulle därför bifallas. Domen från kammarrätten har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

[REDACTED]

MOTPART

Högskolan i Borås disciplinnämnd

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 16 maj 2024 i mål nr 2051-24,
se bilaga A

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver, med ändring av förvaltningsrättens dom,
Högskolan i Borås disciplinnämnds beslut om avstängning av [REDACTED].

YRKANDEN M.M.

██████ yrkar att beslutet om avstängning ska upphävas och anför bland annat följande. Hon har inte använt AI-verktyg för att skriva sin projektplan. Hon fick stöd av en lärare som skrivit kommentarer rörande hennes språk som hon sedan arbetat med.

Högskolan i Borås disciplinnämnd (disciplinnämnden) anser att överklagandet ska avslås och anför bland annat följande. ██████ har angett att hon har tagit hjälp av läraren vid tidigare tillfällen. Det som anmälaren bland annat anmärkt på i det nu aktuella disciplinärendet är att ██████ text avviker från hennes tidigare texter. De textdelar som anmälaren reagerat på kan därför inte förklaras genom det som ██████ har fört fram i överklagandet. Dessa omständigheter talar starkt för att hennes agerande utgjort ett försök till vilseledande.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Disciplinnämnden har stängt av ██████ för en förseelse enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen. Beslutet innehåller en redogörelse för anmälan samt för ██████ egen uppfattning i frågan. Det saknar en uttrycklig motivering i fråga om vilken förseelse hon ska ha gjort sig skyldig till, varför disciplinnämnden anser att hon gjort sig skyldig till påstådd förseelse samt val av påföljd. Trots dessa brister anser kammarrätten att beslutet måste förstås så att disciplinnämnden har stängt av ██████ för att hon med otillåtet hjälpmedel i form av användning av AI-verktyg har försökt att vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas.

En avstängning är ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. Det krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen för att ett beslut om avstängning ska få meddelas (jfr RÅ 1996 ref. 15).

Enligt anmälan i ärendet är det sannolikt att [REDACTED] har använt sig av ett AI-verktyg. Anmälarna har kommit till den slutsatsen genom att jämföra texten med tidigare skrivna dokument. Vidare har uppmärksammats att referenser har saknats eller använts på ett felaktigt sätt. I en komplettering har anmälarna uppgett att det är svårt att svara på hur stor del av inlämningsuppgiften som bedöms vara AI-genererad. De har dock bedömt att ungefär 30 % är genererat av AI. Det har till synes inte använts något hjälpmedel för att undersöka om texten skapats med hjälp av ett AI-verktyg. [REDACTED] själv har förnekat att hon använt sig av ett AI-verktyg. Hon har i samband med sitt överklagande till kammarrätten kommit in med flera versioner av sitt arbete som visar hur hon har fått hjälp med texten av sin före detta SFI-lärare. SFI-läraren har även skrivit ett intyg om att han har hjälpt [REDACTED] med språket i texten. Med hänsyn till de förklaringar som lämnats av [REDACTED] och den utredning i övrigt som finns i målet kan det enligt kammarrättens bedömning inte anses klarlagt att [REDACTED] har försökt att vilseleda i samband med examination på det sätt som disciplinnämnden har utgått från i sitt beslut. [REDACTED] överklagande ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

Cathrine Rosell
kammarrättsråd
ordförande

Annette Spjuth
kammarrättsråd
referent

Monika Knutsson
kammarrättsråd

Hannes Brattgård
kammarrättsfiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING**

DOM
2024-05-16
Meddelad i Jönköping

Mål nr
2051-24

KLAGANDE

MOTPART

Högskolan i Borås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Högskolan i Borås beslut 2024-04-12, se bilaga 1

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Högskolan i Borås beslutade den 12 april 2024 att stänga av [REDACTED] från studier vid högskolan under 8 veckor. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

[REDACTED] yrkar att beslutet ska upphävas och anför bl.a. följande. Hon har absolut inte använt några AI-hjälpmedel. Hon har på flera sätt tränat på det akademiska språket under studierna och har utvecklat sin språkliga förmåga. Läraren bör vara skyldig att producera konkreta bevis på att hon har använt sig av AI- hjälpmedel och det saknas sådana bevis. Disciplinnämndens uttalanden är också otydliga i vissa delar. Hon har kämpat hårt med studierna och hon har exempelvis tackat nej till att sjukskriva sig när hon har brutit axeln för att hennes studier inte skulle påverkas. Hon är en uppfostrad, ärlig och hederlig person som aldrig skulle fuska för att klara ett prov. Hon har referenser som kan intyga att hon har studerat hårt under studieperioden.

Högskolan anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Gällande regler

Enligt 10 kap. 1 § 1 högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. I 2 § samma kapitel anges att de disciplinära åtgärderna är varning och avstängning. Ett beslut om avstängning innebär att studenten inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan. Beslutet ska avse en eller flera perioder, dock sammanlagt högst sex månader.

Av prop. 1981/82:193 framgår att vid synnerligen grova fall såsom plagierande av uppsats eller upprepade förseelser kan längre avstängningsperioder än tre månader behövas för att vara tillräckligt avskräckande (jfr a. prop. s. 7).

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten i fråga har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (jfr rättsfallet RÅ 1996 ref. 15). I detta får anses ligga ett krav på att studenten måste ha varit medveten om att den aktuella handlingen var otillåten för att ett beslut om avstängning ska få meddelas (jfr rättsfallet RÅ 2010 ref. 6).

Förvaltningsrättens bedömning

Bakgrunden till aktuell disciplinanmälan framgår i sin helhet av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

I utredningen anges bl.a. följande. Enligt anmälan finns misstanke om att ██████████ med otillåtna hjälpmedel försökt vilseleda vid examination. Det

misstänks att hon har använt sig av icke tillåten AI-genererad text då språket och skrivandet inte överensstämmer med tidigare skrivna dokument och språket inte överensstämmer med uppgiften samt att referenser saknas eller har använts på ett felaktigt sätt. Hon har dessutom nyligen återkommit från en avstängning avseende disciplinär förseelse för plagiat. Det är sannolikt att hon har använt sig av AI-genererad text som hjälpmedel för att klara uppgiften och detta har gjort att hon rent språkligt har presterat bättre än hon skulle gjort utan hjälp. Hon har inte varit medveten om att hon även har skrivit fakta som inte är relevanta för uppgiften. Den sammanlagda bedömningen är att hon inte skulle ha klarat uppgiften utan att använda sig av det aktuella hjälpmedlet. Vid en försiktig uppskattning till hennes fördel bedöms att ungefär 30 procent av arbetet är genererat av AI.

Mot bakgrund av vad som framkommit i målet anser förvaltningsrätten att det är klarlagt att [REDACTED] handlande utgör ett försök till vilseledande i den mening som avses i 10 kap. 1 § högskoleförordningen. Det finns därmed grund för disciplinpåföljd.

Högskolan har beslutat om en avstängningstid om 8 veckor. Av utredningen framgår att [REDACTED] nyligen har blivit avstängd under 4 veckor för plagiat.

Mot bakgrund av vad som framkommit i målet, och med hänsyn till att det handlar om en upprepad och allvarlig förseelse, bedömer förvaltningsrätten i likhet med högskolan att en avstängningstid om 8 veckor är väl avvägd. Vad [REDACTED] har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Avgörandet kan överklagas. Information om detta finns i bilaga 2 (FR-03).

Thorbjörn Lindvall

Rådmannen Thorbjörn Lindvall har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Carl-Johan Andersson.

HÖGSKOLAN I BORÅS
Disciplinnämnden
Nermina Aljic, handläggare

PROTOKOLLSUTDRAG
Sammanträdesdag
2024-04-18

2024/05

FORVALTNINGSRÄTTEN I JÖNKÖPING
INKOM: 2024-04-29
MÅLN: 2051/24
AKTBIL: 7

§ 6 Dnr SR SR2024/749

**Misstanke om förseelse i samband med examination enligt 10 kap 1 §
högskoleförordningen (1993:100)**

Föredragare: Nermina Aljic

Föredrages ärende misstanke om förseelse i samband med examination
Skriftlig inlämningsuppgift – projektplan om 2 hp i kursen Vetenskaplig teori
och metod (kurskod B1ST01) om 7,5 hp.

██████████ antogs till Sjuksköterskeutbildning hösten 2021.

Enligt anmälan finns misstanke om att ██████████ med otillåtna hjälpmedel försökt vilseleda vid examination. I anmälan framkommer följande: i samband med "Skriftlig inlämningsuppgift – projektplan" misstänks att studenten använt sig av icke tillåtna AI-genererad text (förseelse enligt 10 kap.1 §, med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöka vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars skall bedömas), då språket och skrivandet inte överensstämmer med tidigare skrivna dokument (som exempelvis mail, men också inledning och vissa sektioner i arbetet) och språket inte överensstämmer med uppgiften samt att referenser saknas eller använts på ett felaktigt sätt (när referens använts så finns inte fakta att finna i referensen). Studenten har dessutom nyligen återkommit från en avstängning avseende disciplinär förseelse (plagiat för vilket studenten blev avstängd i 4 veckor). ██████████ är student enligt definitionen i högskoleförordningen. Studenten har sannolikt använt sig av AI-genererad text som hjälpmedel för att klara uppgiften, vilket gjort att studenten rent språkligt presterat bättre än hon skulle gjort utan hjälp. Dock är hon inte medveten om att hon även skrivit fakta som inte är relevant för uppgiften. Den sammanlagda bedömningen är att studenten inte skulle klarat uppgiften utan att använda sig av det aktuella hjälpmedlet. Vid behov kan mailkonversationer bifogas för att ytterligare bevisa den bristande språkliga kompetensen.

Vidare finns information i den aktuella Canvas-sidan avseende AI-genererad text "Innan ni använder er av ett AI-verktyg i ert examensarbete behöver ni stämna av med er handledare och beskriva hur och till vad ni kommer använda AI. Även om det är tillåtet att använda AI-genererad text så får ni inte lämna in den som egen text vid examination. Ni måste alltid vara transparent med hur och när ni använt AI. Säkerhetsställ, liksom övrig referenshantering, att ni anger alla former av AI-användning. Tänk också på att detta gäller även om ni skrivit om eller byt ut olika ord. Skälet till att en dialog med handledaren alltid måste ske innan användning av AI är att AI i vissa fall inte hjälper er utveckla färdigheter som utbildningen syftar till eller att er inlämning vid examination gör det omöjligt för en lärare att bedöma om ni uppfyller lärandemålen.

Observera att otillåten användning av AI-verktyg i samband med examination kan klassificeras som en disciplinär förseelse och kommer därför att anmälas som ett disciplinärende enligt 10 kap. Högskoleförordningen. Ta del av mer information avseende AI: <https://www.hb.se/student/mina-studier/tentamen-examination/artificiell-intelligens-ai/>”

Ett tillägg till tidigare information gjordes i ett anslag i kursen den 26 januari: ”Inför arbetet med projektplanen, som ligger till grund för examensarbetet, har vi lagt in en text om AI i modulen för projektplanen. Eftersom handledare till examensarbetet tilldelas först när denna kurs är slut behöver ni sammanställa de frågor och funderingar ni har om AI till kurstiden (i denna kurs) må 12 feb. Skapa ett dokument där ni skriver ned vad ni använder AI till under arbetet med projektplanen.”

Inför dagens sammanträde inkom anmälaren med följande uppgifter avseende omfattningen av studentens användning av AI i arbetet: det är en svår fråga att besvara eftersom en betydande del av det som de uppfattar som vilseledande, med felaktiga eller avsaknad av referenser, skulle kunna vara genererat av AI. Detta stöds av att de delar av arbetet som avviker mest språkligt och använder bristfällig svenska endast utgör en liten del av arbetet. Det är också möjligt att studenten har använt andra språkbehandlingsprogram för att åstadkomma vissa av dessa språkliga variationer. Om de måste uppskatta en specifik andel, och detta är en försiktig uppskattning till studentens fördel, bedömer anmälare att ungefär 30% av arbetet är genererat av AI.

Enligt tidigare uppgift har student haft VFU under v13-15.

██████ har ombetts att inkomma med ett yttrande avseende den ovannämnda händelsen vilket ██████ har gjort. I sitt yttrande anger ██████ följande: hon fick besked om hennes projektplan som är misstänkt för användning av AI-genererad text, vilket hon absolut inte har gjort. När studenten fick besked om “AI-genererad text var det första gången hon såg och kunde inte förstå vad det innebär. Därför googlade hon det, och fick reda på att läraren tror att hon använt hjälpmedlen när hon genomförde projektplanen. Projektplanen gjorde ██████ under avstängningsperioden V. 7–10, varför hon undrar över hur hon kunde använt AI-genererad när hon inte kunde logga in i Canvas. Studenten vet inte om hon skulle kunna bli arg på grund av att läraren inte ser att en student kämpar hårt med sin utbildning eller om hon skulle kunna vara lite glad för att läraren tycker att hennes svenska blivit bättre nu. Under termin 2 var studentens svenska inte så tillfredsställande, läraren skrev en kommentar att hon får gå tillbaka till skolan och fortsätta med språkkurs. När hennes svenska blir mycket bättre misstänker läraren att hon använder hjälpmedlen. Hon borde kanske inte pluggat svenska så hårt och flitigt? Däremot var det som om läraren uppträdde diskriminerande mot henne. Studenten hade en inlämning som bedömdes ”under godkänd” 11 gånger av läraren utan att han gav några kommentarer. Det framförde endast att hon hade ”språksvårigheter”. Till sist bytte studenten bedömningslärare och då fick hon godkänd på inlämningen.

Kunskapen kanske kan utvecklas om man kämpar? Samt att man inte behöver jämföra vad som menas med att "kämpa hårt" mellan olika individer då det skiljer sig med individernas bakgrund, tidigare utbildning och eget mål. [REDACTED] a pluggar varje dag mer än 10 timmar från måndag till söndag.

Hon kommer från ett land, Kina där många människor kämpar hårt och det har hon lärt sig från sina föräldrar när hon var ett barn. Studenten är van vid att plugga många timmar varje dag. Hon har inga barn och ingen familj här i Sverige, så hon har all tid att plugga. Under avstängningsperioden har studenten haft kontakt med en studievägledare. Första gång träffade [REDACTED] henne termin 2 och det var två år sedan, så nu tycker hon att studentens svenska har blivit mycket bättre, så hon förstod att studenten har pluggat väldigt hårt och flitigt under tiden. Hon är vuxen och förstår betydelsen av att jobba som färdig sjuksköterska i framtiden som kan hjälpa många patienter med god vård, vilket är studentens mål.

Hon har fått mycket språkstöd av läraren som jobbar på språkverkstad på biblioteket, hon gav studenten många tips och råd för att utveckla svenska språket. [REDACTED] har även träffat en annan lärare som hjälper studenter med akademiskt språk via Zoom. Hon guidade studenten om hur hon ska fortsätta med språkutveckling, som till exempel online filmer som handlar om akademiskt arbete. Om studenten har använt sig av "AI-genererad" text, varför bad hon då om språkstöd?

[REDACTED] bor på studentboende här, många studenter pluggar på högskolan i Borås och hon försöker prata med de andra studenter när de träffas dagligen, för att det är en möjlighet för henne att öva muntligt språk. Hon har hjälpmedel, sina anteckningar och kurslitteratur. Hennes svenska utvecklas genom att hon läser kurslitteratur varje dag. Hennes modersmål, mandarin är ett annat svårt språk. Normalt skulle man tro att det skulle vara svårt för [REDACTED] att lära sig svenska, eftersom hon bara har bott i Sverige i tio år och nu går på universitetet. Men detta behöver inte ses som ett hinder, utan som en motivation vilket bör lyftas upp och stöttas.

Projektplanen kan absolut kompletteras då hon nu fick kommentarer från läraren. Alla studenter hade varit opponentskap i ett seminarium (V. 7) där studenterna fick tips från andra för att förbättra innehållet av projektplan innan den blev bedömd. Dock hade [REDACTED] inte möjligheten att delta i seminariet och skicka in sin projektplan utan hjälp eftersom projektplanen genomfördes under v7-10 (tiden för hennes avstängning).

Studenten tackar för visat hänsyn i hennes ärende.

[REDACTED] medverkar vid mötet via Zoom och berättar om sin bakgrund samt sin kämpaglöd som bl.a. lett till ökade kunskaper i svenska språket.

Disciplinnämnden finner

att förseelse har förekommit vid examination på ett sådant sätt att disciplinära åtgärder skall vidtagas enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen.

Disciplinnämnden beslutar

att förseelsen är av sådan art att någon annan påföljd än avstängning inte kan komma ifråga;

att avstänga [REDACTED] i åtta (8) veckor från och med vecka 17 till och med vecka 22 2024 samt från och med vecka 36 till och med vecka 37 2024 (från och med 22 april till och med 02 juni 2024 samt från och med 02 september till och med 15 september 2024)

Beslut kommer att skickas till [REDACTED] med en besvärshänvisning samt till Akademin för vård, arbetsliv och välfärd, Studentcentrum, Ladok, CSN, Biblioteket.

Rätt utdraget intygar:

Nermina Aljic
Handläggare

Kammarrätten i Göteborg

2024-09-03 (Mål nr 7132-23)

En student stängdes av i nio veckor av Göteborgs universitet. Som grund för beslutet anförde disciplinnämnden bland annat följande. Fyra examinationsuppgifter innehöll påhittade citat och referenser. Det hade inte framkommit någon annan sannolik förklaring till hur felaktigheten i de markerade referenserna uppstått än att de hade producerats av ett sådant AI-verktyg som institutionen gjorde gällande. Studenten hade fått tydlig information om de regler och förutsättningar som gällde vid examinationsmomenten och hade därutöver tidigare även fått en tillsägelse om att följa reglerna för akademiskt skrivande. Studenten måste därmed ha varit medveten om att dennes tillvägagångssätt inte stämde överens med gällande regler för examinationen. Studenten hade därmed gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen, och någon annan disciplinär åtgärd än avstängning från utbildningen kunde inte komma i fråga. Disciplinnämnden såg allvarligt på att det rörde sig om upprepade förseelser och att studenten hade fått en anmodan om korrigering från institutionen som inte hade hörsammats. Studenten överklagade beslutet till förvaltningsrätten.

Förvaltningsrätten biföll överklagandet på så sätt att avstängningstidens längd skulle sättas ned till sex veckor. Förvaltningsrätten anförde därvid bland annat följande.

Avseende de första och andra aktuella examinationsmomenten (1023 och 1010) stod det klart att inlämnade arbeten bland annat angav källor som inte kunde identifieras och att svar inte gick att utläsa från de angivna källhänvisningarna. Det framgick emellertid inte att studenterna inför examinationsuppgifterna hade fått uttryckliga instruktioner om att det inte var tillåtet att använda AI. Det var enligt förvaltningsrätten därmed inte visat att studenten vid de examinationsmomenten rent objektivt försökt att vilseleda i sin studieprestation med otillåtna hjälpmedel enbart genom att använda ett AI-verktyg som hjälpmedel för vissa källhänvisningar. Enligt förvaltningsrättens bedömning visade utredningen inte heller att studenten i strid med universitetets mer generella riktlinjer skulle ha använt sig av AI-verktyg för att framställa hela eller större delar av de inlämnade examinationsuppgifterna.

Avseende de tredje och fjärde aktuella examinationsmomenten (1017 och 1118) visade utredningen att det uttryckligen angavs att studenterna inte fick lov att använda sig av AI. Studenterna har också ett ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller inför en examination (jämför RÅ 2010 ref. 6). Därav följer att disciplinnämnden haft fog för sin

bedömning att studenten genom att använda sig av ett AI-verktyg för att producera delar av uppgifterna, hade försökt vilseleda vid de examinationsmomenten. Förvaltningsrätten bedömde samtidigt att det inte klart framgår av utredningen att studenten skulle ha låtit AI-verktyget skriva hela eller större delar av examinationsuppgifterna, trots viss förvirring och upprepning i vissa delar av ett av momenten. Däremot framgår det tydligt att studenten på ett otillåtet sätt har använt sig av AI-verktyg för felaktiga citeringar.

Förvaltningsrätten delade disciplinnämndens bedömning att någon annan disciplinär åtgärd än avstängning inte kunde komma i fråga. Det är normalt högskolan och disciplinnämnden som har bäst underlag för att bestämma längden av en avstängning. I den delen borde det vara försvårande att det har varit fråga om förseelser mot högskoleförordningen vid fler än ett tillfälle. Det framgick också av utredningen att studenten redan i mitten av april 2023 hade uppmärksamats på universitetets misstankar om att ett tidigare inlämnat arbete skulle ha varit framställt av AI och att denne då även varnades för att inte bryta mot universitetets riktlinjer om akademisk integritet.

Att studenten trots det fortsatte använda AI borde i den kontexten därmed också ses som försvårande. Studenten hade bland annat anfört att avstängningsbeslutet skulle komma att påverka dennes kommande terminer på Hälsoptionsprogrammet på ett mer omfattande sätt. Det anses emellertid enligt praxis ligga i sakens natur att en avstängning kan få konsekvenser för en längre tidsperiod än för de veckor som studenten stängs av (jämför till exempel Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 november 2014 i mål nr 5014-14). Förvaltningsrätten bedömde samlat och med ledning av det ovan anförda att avstängningstiden borde sättas ned till sammanlagt sex veckor.

Domen överklagades till kammarrätten av Göteborgs universitet. Kammarrätten upphävde förvaltningsrättens dom och fastställde disciplinnämndens beslut. Kammarrätten anförde därvid bland annat följande.

Disciplinnämndens överklagande aktualiserade i första hand frågan om studentens agerande skulle bedömas som försök att vilseleda ”med otillåtna hjälpmedel” eller försök att vilseleda ”på annat sätt”. AI-verktyg kan användas på olika sätt, till exempel när ett AI-verktyg används för att söka efter litteratur utgör det ett hjälpmedel i traditionell bemärkelse. En sådan användning liknar användning av andra hjälpmedel, som miniräknare eller referenslitteratur. Ett AI-verktyg kan även användas för att skapa texter eller bilder.

I studentens fall innehöll texterna påhittade citat och felaktiga källhänvisningar. Studenten hade medgett att hen producerat de här delarna av texterna med hjälp av AI-verktyget Chat GPT. De delar av

texterna som såg ut som citat härrörde alltså inte från verkliga källor och källhänvisningarna var felaktiga. Därför kunde det inte sägas att studenten använde Chat GPT som ett hjälpmedel för att hitta källor.

Frågan är i stället om studenten försökte vilseleda på ett annat sätt, nämligen genom att presentera texterna som sina egna trots att de delar som innehöll de påhittade citaten och de felaktiga källhänvisningarna hade skapats av Chat GPT. Vid bedömningen av ett sådant fall saknar det betydelse vilka anvisningar om tillåtna hjälpmedel som studenten har fått.

Vid bedömningen av om studenten försökt vilseleda saknar det också betydelse om studenten insett att citaten var påhittade eller att källhänvisningarna var felaktiga. Av betydelse är i stället att studenten avsiktligt använde Chat GPT för att skapa de här delarna av sina texter. Det hade inte heller kommit fram något som tydde på att underlåtenheten att redovisa gjordes av misstag. Därför måste den slutsatsen dras att studenten agerade i avsikt att ge intryck av att ha skapat de ifrågasatta delarna av texterna själv, det vill säga försök att vilseleda.

Kammarrättens bedömning är alltså att studentens agerande vid alla de fyra tillfällena utgjorde försök till vilseledande. Därför var den avstängningstid som disciplinnämnden bestämt väl avvägd. Domen har vunnit laga kraft.

KLAGANDE

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet

MOTPART

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 27 oktober 2023 i mål nr 11310-23, se bilaga A

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer disciplinnämndens beslut.

YRKANDEN M.M.

Disciplinnämnden yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut. Disciplinnämnden anför följande.

Den förseelse som [REDACTED] har gjort sig skyldig till innebär inte att hon har använt ett otillåtet hjälpmedel utan att hon har använt AI-verktyg för att skapa delar av uppgifterna. En student ska vid en inlämningsuppgift genomföra ett eget självständigt och intellektuellt arbete. Att överlåta åt någon annan att genomföra uppgiften innebär ett försök att vilseleda. På samma sätt måste det anses innebära ett försök till vilseledande när en student låter ett AI-verktyg genomföra delar av uppgiften utan att därefter

bearbeta texten i sådan omfattning att det blir fråga om ett eget självständigt och intellektuellt arbete.

Avstängningstiden bör vara nio veckor, eftersom det rör sig om upprepade förseelser.

██████████ anser att överklagandet ska avslås. Hon anför följande.

Hon fick inte tillräcklig information om att det var otillåtet att använda sig av AI-verktyg vid examinationstillfällena. Vid två av tillfällena fanns ingen information alls om att det var otillåtet.

Hon missuppfattade AI-verktygets möjligheter att identifiera och söka fram citat, eftersom AI var något nytt vid den tidpunkten. Hon hade inte något uppsåt att vilseleda.

Det är inte fråga om upprepade förseelser eftersom examinationstillfällena låg i tät följd. Därför hade hon inte möjlighet att skaffa sig djupare kunskap i akademiskt skrivande och hur man gör källhänvisningar mellan tillfällena.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Har disciplinnämnden ett befogat intresse av att få överklagandet prövat?

Genom disciplinnämndens beslut stängdes ██████████ av under nio veckor från och med den 26 september till och med den 27 november 2023. Den tiden har passerat nu. En prövning av nämndens överklagande får alltså inte någon praktisk betydelse för ██████████ avstängning.

Kammarrätten anser att disciplinnämnden trots det har ett befogat intresse av att få sitt överklagande prövat med hänsyn till den vägledning som kammarrättens avgörande kan ge vid nämndens prövning av liknande fall.

Avstängningen

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas, se 10 kap. 1 § 1 högskoleförordningen (1993:100).

Disciplinnämndens överklagande aktualiserar i första hand frågan om [REDACTED] agerande ska bedömas som försök att vilseleda ”med otillåtna hjälpmedel” eller försök att vilseleda ”på annat sätt”.

AI-verktyg kan användas på olika sätt. När ett AI-verktyg exempelvis används för att söka efter litteratur utgör det ett hjälpmedel i traditionell bemärkelse. En sådan användning liknar användning av andra hjälpmedel, såsom miniräknare eller referenslitteratur. Ett AI-verktyg kan även användas för att skapa texter eller bilder.

I [REDACTED] fall innehöll hennes texter påhittade citat och felaktiga källhänvisningar. Hon har medgett att hon producerade de här delarna av texterna med hjälp av AI-verktyget ChatGPT.

De delar av texterna som såg ut som citat härrörde alltså inte från verkliga källor och källhänvisningarna var felaktiga. Därför kan det inte sägas att [REDACTED] använde ChatGPT som ett hjälpmedel för att hitta källor.

Frågan är i stället om [REDACTED] försökte vilseleda på ett annat sätt, nämligen genom att presentera texterna som sina egna trots att de delar som innehöll de påhittade citaten och de felaktiga källhänvisningarna hade skapats av ChatGPT. Vid bedömningen av ett sådant fall saknar det betydelse vilka anvisningar om tillåtna hjälpmedel som studenten har fått.

Vid bedömningen av frågan om [REDACTED] försökte vilseleda saknar det också betydelse om hon insåg att citaten var påhittade eller att källhänvisningarna var felaktiga. Av betydelse är i stället att hon avsiktligt använde ChatGPT för att skapa de här delarna av sina texter. Det har inte heller kommit fram något som tyder på att underlåtenheten att redovisa det gjordes av misstag. Därför måste den slutsatsen dras att hon agerade i avsikt att ge intryck av att hon hade skapat de ifrågasatta delarna av texterna själv, dvs. försök att vilseleda.

Kammarrättens bedömning är alltså att [REDACTED] agerande vid alla de fyra tillfällena utgör försök till vilseledande. Därför är den avstängningstid som disciplinnämnden bestämde väl avvägd. Det innebär att förvaltningsrättens dom ska upphävas och disciplinnämndens beslut fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (KR-01).

Magnus Lundberg

Lennart Berglund

Axel Hanson
referent

/Nora Ylitalo

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 5

DOM
2023-10-27
Meddelad i Göteborg

Mål nr
11310-23

KLAGANDE

MOTPART

Disciplinnämnden vid Göteborgs Universitet

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämndens vid Göteborgs Universitet beslut 2023-09-25,
diariernr DS 2023/5074 och 2023/5076

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet att [REDACTED] ska få registrera sig och göra tentamen för kurserna IKG176, IKG381 och IKG173.

Förvaltningsrätten ändrar disciplinnämndens beslut om avstängning på så sätt att [REDACTED] stängs av från utbildningen vid Göteborgs universitet i sex veckor från och med den 26 september 2023 till och med den 6 november 2023.

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Disciplinnämnden vid Göteborgs universitet beslutade den 25 september 2023 att stänga av [REDACTED] från utbildningen vid Göteborgs universitet i nio veckor från och med den 26 september 2023 till och med den 27 november 2023. Som grund för beslutet anförde nämnden bl.a. följande. Fyra examinationsuppgifter innehåller hallucinerade citat och referenser. Det har inte framkommit någon annan sannolik förklaring till hur felaktigheten i de markerade referenserna uppstått annat än att de har producerats av ett sådant AI-verktyg som institutionen gör gällande. [REDACTED] hade fått tydlig information om de regler och förutsättningar som var gällande vid examinationsmomenten och har därutöver tidigare även fått en tillsägelse om akademiskt skrivande. Hon måste därmed ha varit medveten om att hennes tillvägagångssätt inte stod i överensstämmelse med gällande regler för examinationen. Hon har därmed gjort sig skyldig till en disciplinär förseelse enligt högskoleförordningen och annan disciplinär åtgärd än avstängning från utbildningen kan inte komma i fråga. Nämnden ser allvarligt på att det rör sig om upprepade förseelser samt att [REDACTED] har fått en anmodan om korrigerings från institutionen som inte har hörsammats. Nämnden finner därför att nio veckor är en väl avvägd avstängningstid.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] överklagar beslutet och yrkar att beslutet upphävs och att det ska gälla omedelbart (inhibition). Hon yrkar även att förvaltningsrätten bestämmer att hon får registrera sig och göra tentamen för kurserna IKG176, IKG381 och IKG173. Hon anför därvid bl.a. följande. Hon hade under kursen en stor brist på kunskap om hur hon skulle referera på ett korrekt sätt. Det var under kursens gång som det började pratats om AI-verktyget ChatGPT. Många kurskamrater pratade om hur bra det fungerade, att de använde det själva och

att det inte fanns några förhållningsregler gällande AI-verktyget. På så sätt blev hon influerad till att använda AI-verktyg till att hitta referenser och citat. Med hennes brist på kunskap trodde hon att det var en korrekt metod till att hitta källor och citat som hon skulle kunna använda till sina uppsatser. Hon ville inte aktivt fuska, det var hennes bristande kunskap som skapade problemet. Hon hade lika gärna kunnat använt sig av skolans datorer för att söka upp källor och det hade ändå kunnat bli fel. ChatGPT hade nyligen lanserats, därmed var det väldigt nytt och man förstod inte riktigt hur det fungerade eller vad det innebar. Informationen avseende källor hade kunnat vara tydligare i uppgifternas beskrivning och det stod enbart skrivet att AI-verktyg inte var tillåtet för uppgifterna på ärende DS 2023/5076 och inte på uppgifterna för ärende DS 2023/5074. ChatGPT nämndes aldrig. På institutionen finns det inget förbud mot att använda AI-verktyg. Brister i utredningen ska inte ligga studenten till last, utan när de inte upp till högskoleförordningens beviskrav om att det ska klart framgå, då ska ärendet avskrivas. Vid ett tidigare moment i samma kurs har hon misstänkts för att ha lämnat in en text producerad av ett generativt AI-verktyg. Institutionen bedömde vid det tillfället att hon möjligen saknade tillräcklig information om akademisk integritet i förhållande till användningen av nyligen släppta online-verktyg (exempelvis ChatGPT) och hon mottog därför en tillsägelse om akademiskt skrivande och en anmodan om korrigerings. Avstängningen leder inte bara till konsekvenser under de nio veckor studenten är avstängd från universitetet, det kommer även att påverka kommande terminer på Hälsopromotions-programmet. De delmoment och examinationer hon missar under avstängningen leder till att hon inte kommer få möjlighet att fortsätta med alla delkurser i programmet, eftersom de har krav på genomgångna tidigare kurser som infaller under avstängningstiden. Det leder till att hon ofrivilligt måste göra studieavbrott från programmet och starta om på nytt med utbildning hösten 2024. Det beslut disciplinnämnden har utdelat blir därmed ett straff på mycket mer än bara nio veckors avstängning och medför i stället ett fullt års uppskjutning av utbildningen och hon kommer då även att behöva säga upp sin studielägenhet som hon har kämpat sig till att kunna hyra.

Hon anser inte att det är etiskt korrekt att förstöra en students studier på en drömutbildning på grund av några felaktiga källhänvisningar.

Disciplinnämnden har inte funnit skäl att ändra beslutet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten har genom beslut den 10 oktober 2023 avvisat yrkandet om omedelbart förordnande om att [REDACTED] ska få registrera sig och göra tentamen för kurserna IKG176, IKG381 och IKG173. Förvaltningsrätten avslog då samtidigt också yrkandet om inhibition av avstängningsbeslutet.

Förvaltningsrätten kan vid sin prövning av det överklagade beslutet bara pröva om disciplinnämnden har haft fog för sitt avstängningsbeslut eller inte och kan därmed inte pröva [REDACTED] yrkande om att hon ska få registrera sig och göra tentamen för kurserna IKG176, IKG381 och IKG173. Det yrkandet ska därför avvisas.

Enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder bl.a. vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning ska få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten har gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (jfr RÅ 1996 ref. 15). I praxis har även beaktats om studenten har varit medveten om att agerandet har varit otillåtet. Studenter har dock samtidigt ett ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller inför en examination (RÅ 2010 ref. 6).

Misstankarna om vilseledande vid examination har avsett sammanlagt fyra examinationsmoment under april och maj 2023. Det första momentet (1023)

avsåg en studentuppsats där två av angivna källors citat inte kunde identifieras. Av instruktionerna för examinationsuppgiften framgick bl.a. att studenterna skulle ta del av information om akademisk hederlighet från Canvas. Det andra momentet (1010) avsåg en inlämnad ”öppen-bok-hemtentamen” där studentens svar i två frågor inte gick att utläsa från angivna källhänvisningar. Studenten bekräftade vid tillfället bl.a. att akademisk hederlighet skulle iakttas. Det tredje momentet (1017) avsåg en skriftlig uppgift där ett citat från en källhänvisning inte kunde hittas och där upprepningar och förvirring kring vem som var författaren till analyserad text gav upphov till misstankar om att uppgiften hade skrivits med hjälp av AI. För uppgiften angavs uttryckligen att studenterna inte fick lov att använda sig av AI. Det fjärde momentet (1118) avsåg två korta uppsatser där citat från dikter samt sekundär källa misstänktes vara påhittade. För uppgiften angavs uttryckligen att studenterna inte fick lov att använda sig av AI.

██████████ har inte avgett några andra invändningar avseende upptäckta felaktigheter i inlämnade examinationsuppgifter än att hon bl.a. hade brist på kunskap avseende korrekta metoder och blev influerad av kurskamrater till att använda AI-verktyg till att hitta referenser och citat och att det inte fanns några förhållningsregler gällande AI-verktyget ChatGPT. Hennes uppgifter avseende orsaken till felaktigheterna är inte motbevisade av utredningen i övrigt och får därför läggas till grund för bedömningen i målet. Det är då visat att felaktigheter kring citat har sin grund i användandet av AI-verktyg.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde studenten. För att ett beslut om avstängning skall få meddelas krävs därför att det av utredningen klart framgår att studenten gjort sig skyldig till den påtalade förseelsen (RÅ 1996 ref 15). Det måste av utredningen därmed klart framgå att ██████████ enligt 10 kap. 1 § högskoleförordningen försökte vilseleda vid de aktuella examinationsmomenten med hjälp av otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt. Vid den bedömningen blir det av vikt

att avgöra vad som kan anses ha varit otillåtet utifrån universitetets allmänna riktlinjer och konkreta examensinformation till studenterna och därvid om t.ex. användandet av AI-verktyg kan anses ha utgjort ett otillåtet hjälpmedel eller inte.

Avseende de första och andra aktuella examinationsmomenten (1023 och 1010) står det klart att inlämnade arbeten bl.a. angav källor som inte kunde identifieras och att svar inte gick att utläsa från angivna källhänvisningar. Det framgår emellertid inte att studenterna inför de examinationsuppgifterna hade fått uttryckliga instruktioner om att användandet av AI inte var tillåtet. Det är enligt förvaltningsrätten därmed inte visat att [REDACTED] vid de examinationsmomenten rent objektivt har försökt att vilseleda i sin studieprestation med otillåtna hjälpmedel enbart genom användandet av ett AI-verktyg som hjälpmedel för vissa källhänvisningar. Enligt förvaltningsrättens bedömning utvisar utredningen inte heller att [REDACTED] i strid med universitetets mer generella riktlinjer skulle ha använt sig av AI-verktyg för att framställa hela eller större delar av de inlämnade examinationsuppgifterna.

Avseende de tredje och fjärde aktuella examinationsmomenten (1017 och 1118) utvisar utredningen att det uttryckligen angavs att studenterna inte fick lov att använda sig av AI. Studenter har också ett ansvar för att ta reda på vilka regler som gäller inför en examination (jfr RÅ 2010 ref. 6). Därav följer att disciplinnämnden har haft fog för sin bedömning av att [REDACTED], genom att använda sig av ett AI-verktyg för att producera delar av uppgifterna, har försökt vilseleda vid de examinationsmomenten. Förvaltningsrätten bedömer samtidigt att det inte klart framgår av utredningen, trots viss förvirring och upprepning i vissa delar av ett av momenten, att [REDACTED] skulle ha låtit AI-verktyg skriva hela eller större delar av examinationsuppgifterna, utan att det endast klart framgår att hon på ett otillåtet sätt har använt sig av AI-verktyg för felaktiga citeringar.

Förvaltningsrätten delar disciplinnämndens bedömning att annan disciplinär åtgärd än avstängning inte kan komma i fråga. Det är normalt högskolan och disciplinnämnden som har bäst underlag för att bestämma längden av en avstängning. I den delen bör i försvårande riktning bl.a. beaktas att fråga har varit om förseelse mot högskoleförordningen vid fler än ett tillfälle. Det framgår också av utredningen att [REDACTED] redan i mitten av april 2023 hade uppmärksammats på universitetets misstankar om att ett av henne tidigare inlämnat arbete skulle ha varit framställt av AI och att hon då även varnades för att inte bryta mot universitetets riktlinjer om akademisk integritet. Hennes fortsatta användande av AI detta till trots bör i den kontexten därmed också ses som försvårande.

[REDACTED] har bl.a. anfört att avstängningsbeslutet kommer att påverka hennes kommande terminer på Hälsopromotionsprogrammet på ett mer omfattande sätt. Vad avser konsekvenser av en avstängning så anses det enligt praxis emellertid ligga i sakens natur att en avstängning kan få konsekvenser för en längre tidsperiod än för de veckor som studenten stängs av (jfr t.ex. Kammarrätten i Göteborgs dom den 7 november 2014 i målnr 5014-14). Förvaltningsrätten bedömer samlat och med ledning av det ovan anförda att avstängningstiden bör sättas ned till sammanlagt sex veckor. Det överklagade beslutet ska därför ändras på så sätt att [REDACTED] stängs av från utbildningen vid Göteborgs universitet i sex veckor från och med den 26 september 2023 till och med den 6 november 2023.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Maria Jolfors Detert

Rådman

FÖRVALTNINGSRÄTTEN **DOM**
I GÖTEBORG

11310-23

I avgörandet har även nämndemännen Borik Prorokovic, Elisabeth Agdahl och Lena Wåhlander deltagit.

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Lars Elfving.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

